

VELDBLOEM, De, Brusselse vereniging, in 1852 gesticht door M. van der Voort.

De Veldbloem kan beschouwd worden als een van de meest trouwe weerspiegelingen van de V.B., zoals die er in de tweede helft van de 19de eeuw in de hoofdstad uitzag. Aanvankelijk lag het accent op het zuiver letterkundige aspect. Van de lethargie die zich in de jaren 1860 van de V.B. meester maakte, ondervond ook De Veldbloem de weerslag: ze werd tijdelijk opgeheven. Toen het Brussels flamingantisme in 1869 een stimulans kreeg, werd ook De Veldbloem nieuw leven ingeblazen. De vereniging werd gereorganiseerd, nieuwe leden werden gerecruteerd en ze werd aangepast aan het politiseringsproces dat zich in de beweging had voltrokken. Ze werd er weldra de spil van, organiseerde politiek gekleurde voordrachten, richtte talrijke verzoekschriften tot de instanties ten voordele van de vernederlandsing van het rechtswezen, het onderwijs, de administratie en het Brussels

33de Verjaringsfeest der Nationale Onafhankelykheid.

LUISTERRYKE PRYSKAMP

VAN

VLAEMSCHE UITGALMING

EN ZUIVERE UITSPRAEK,

OP DONDERDAG 24 SEPTEMBER 1863, OM 3 URE NAMIDDAG.

IN DE GROOTE ZAEL VAN HET St-JANS-TOONEEL (PRADO),

TE SINT-JANS-MOLENBEEK,

uitgeschreven onder de bescherming van het Staatsbestuur door de Maetschappij

ingoricht te Brussel den 1° Oogstmaend 1832, ter geestesontwikkeling der werkende standen.

ONDER KENSPREK : ZAEJEN, MAEJEN.

PROGRAMMA.

De Maetschappij *De Veldbloem* willende, zoo veel mogelyk het hare bydragen tot het op-luisteren der aenstaende nationale feesten, heeft besloten, eene openbare betooging daer te stellen, by het inhalen der kampstryders.

Al de vlaemsche gezelschappen van Brussel en deszelfs voorsteden, zullen zich vereenigen, ten 1 1/2 ure, in het lokaal der *VELDBLOEM, Ouden Haen, Verwershoekstraet, 9*, om juist ten 2 ure, met vaendels, bannieren en eermetalen, zich stoetsgewyze ter Noorderstatie te begeven, om ten 2 1/2 ure, ter herberg *het Kasteel van Antwerpen, (Château d'Anvers)*, de kampstryders en afgevaardigden der Maetschappijen, op de volgende plechtige wyze te ontvangen :

toneelwezen, en in 1873 organiseerde ze een mas-sabetoging n.a.v. de zaak-Schoep. Alle nuances van het toenmalig Brussels flamingantisme kwamen erin aan bod, zoals o.m. blijkt uit de samenstelling van het bestuur. Zo trof men er de leden aan van de antiklerikaal georiënteerde groep, waarvoor J. Hoste, E. Hiel, E. van Driessche en F. van de Sande representatief waren, maar ook mannen als X. Havermans, J. Scherpenseel, F. van den Dungen en F. Luyten - allen redacteuren van het weekblad *De Kerels*, waarin ze uiting gaven aan een democratisch flamingantisme dat geen stelling nam in het levensbeschouwelijke conflict.

In 1873 kreeg de antiklerikale groep, die aansluiting zocht bij de Brusselse liberale partij, de bovenhand. De *Veldbloem* was weliswaar het laatste bastion waarin de neutraliteitsgedachte standhield, maar omstreeks 1875 evolueerde ze in dezelfde richting en voortaan trad ze als drukgroep in de linkervleugel van de partij. Over de juiste draagwijdte van deze rol is tot nu toe echter nog weinig bekend.

LITERATUUR : Th. Coopman, *De Vlaamsche Strijd te Brussel, 1869-1884. Vijftienjarig verslag der werkzaamheden der Veldbloem, Vlaamsche vrijzinnige volksmaetschappij* (1886); - E. Witte, *Het debuut van het liberale flamingantisme in de hoofdstad* (1869-1875), in *Handelingen der Koninklijke Zuidnederlandse Maetschappij voor Taal- en Letterkunde en Geschiedenis* (1973, p. 311-353).

ELS WITTE